

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики

СИЛАБУС
ПРАКТИКИ ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ

підготовки
спеціальності
освітньо-професійної програми

магістра
035 «Філологія»
Прикладна лінгвістика.
Переклад і комп'ютерна лінгвістика

Силабус «ПРАКТИКА ВИРОБНИЧА ПЕРЕДДИПЛОМНА» підготовки магістра галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія», за освітньо- професійною програмою «Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика».

Розробник: Засєкін С. В., професор кафедри німецької філології, доктор філологічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
протокол № 1 від 31.08.2021 р.

Силабус навчальної дисципліни перезатверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики (протокол № 8 від 10.02.2022 р.) у зв'язку зі змінами, внесеними на підставі рішення засідання науково-методичної комісії факультету іноземної філології від 03.02.2022 р., протокол № 7.

Завідувач кафедри: д. ф. н., проф. І. П. Біскуб

І. ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика практики
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Магістр	Нормативна
		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Консультації: 6 год.
		Самостійна робота: 84 год.
		Форма контролю: залік
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		
Мова проходження практики	англійська, українська	

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я та по батькові	Засекін Сергій Васильович
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри прикладної лінгвістики
Контактна інформація	тел.: 050 876 02 65
	email: sergiozasyekin@vnu.edu.ua

ІІІ. ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Анотація. Переддипломна практика студентів закладів вищої освіти є обов'язковим складником підготовки фахівців, зокрема, другого (магістерського) рівня спеціальності 035 Філологія освітньо-професійної

програми Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика.

Практика спрямована на удосконалення дослідницьких рис здобувачів вищої освіти, їхнє докладне ознайомлення з прикладними проблемами організації й здійснення наукових досліджень за обраною спеціальністю. Упродовж переддипломної практики здійснюється перевірка ступеню засвоєння теоретичного матеріалу, вмінь, навичок здобувачів у плані проведення ними наукового дослідження, пошук ними шляхів вирішення складних завдань у галузі комп'ютерної лінгвістики та перекладу. Під час проходження практики на основі здобутих упродовж навчання знань формуються професійні уміння та навички з підготовки та прийняття самостійних науково обґрунтованих рішень у реальних умовах.

Переддипломна практика є прикінцевим етапом підготовки фахівця за конкретною спеціальністю другого (магістерського) рівня. Вона здійснюється з метою оволодіння здобувачами певним досвідом роботи за фахом, перевірки їх професійної готовності до практичної реалізації набутих знань, а також з метою підготовки випускної кваліфікаційної роботи (проєкту).

Постреквізити. Випускна кваліфікаційна робота (проєкт).

Мета переддипломної практики – узагальнення та підсумування знань і навичок за здобутим упродовж навчання фахом. Переддипломна практика як важлива частина освітньої програми триває після засвоєння здобувачами ступеня магістра програми теоретичного і практичного навчання. Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти проходить цей вид практики в терміни, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу.

Завдання практики передбачають:

Поглиблення та закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти щодо організації наукових досліджень зі спеціальності 035 Філологія, набутих ними під час вивчення нормативних та вибіркових дисциплін згідно з навчальним планом другого (магістерського) рівня.

1. Удосконалення вмінь застосовувати набуті знання на практиці під час проведення науково-дослідницької роботи, обробляти одержані статистичні

дані, оформлення результатів досліджень у вигляді випускної кваліфікаційної роботи.

2. Формування навичок готувати та презентувати наукові доповіді з актуальних питань прикладної (комп'ютерної) лінгвістики та перекладу, аналізувати наявні проблеми, пропонуючи способи їхнього вирішення, кваліфіковано вести наукову дискусію, практикувати написання наукових проєктів, грантових програм і т.ін.

3. Формування вмінь користуватися сучасними інформаційними технологіями для презентації новітніх досягнень у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці та перекладознавстві.

Результати навчання (компетентності)

Вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти передбачає набуття ними таких компетентностей з урахуванням вимог освітньої програми відповідно до спеціальності.

1. Інтегральна компетентність (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики та перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов) (ІК).

2. Загальні компетентності:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 3);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 4);
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями (ЗК 5);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6);
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 7);
- здатність працювати в команді та автономно (ЗК 8);

- здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК 9);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК10);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 11);
- здатність проведення досліджень на належному рівні (ЗК 13).

3. Фахові компетентності:

- усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ (ФК 1);
- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні (ФК 2);
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов (ФК 3);
- здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію (ФК 4);
- здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя (ФК 6);
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (ФК 7);
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань (ФК 8);
- здатність здійснювати лінгвістичний і спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів та жанрів (ФК 10);
- здатність застосовувати лексико-семантичні, граматичні й стилістичні трансформації під час письмового та усного перекладу текстів різних жанрів і функціональних стилів для забезпечення синтаксичної, семантичної та прагматичної еквівалентності вихідного та цільового текстів (ФК 13);
- здатність здійснювати доперекладацький аналіз тексту, застосовувати автоматизовані інструменти перекладу, укладати тематичні глосарії та володіти навичками постредагування (ФК 14).

Прогнозовані результати навчання:

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (ПРН 1);

- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПРН 2);

- організовувати процес свого навчання й самоосвіти (ПРН 3);

- співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо (ПРН 5);

- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності (ПРН 6);

- розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів (ПРН 7);

- знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності (ПРН 8);

- характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію (ПРН 9);

- знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності (ПРН 10);

- знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами (ПРН 11);

- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють (ПРН 12);

- використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя (ПРН 14);

- здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (ПРН 15);
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності (ПРН 16);
- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення та використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання (ПРН 17);
- мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології (ПРН 19).

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Організаційно процес написання випускної кваліфікаційної роботи складається з таких етапів:

- *підготовчого*, який починається з вибору студентом теми й отримання індивідуального завдання від керівника випускної кваліфікаційної роботи щодо питань, які необхідно вирішити: ознайомлення зі станом проблеми, збирання фактичних матеріалів, проведення необхідного огляду та аналізу аналогічних програмних розробок та їх застосувань у відповідних галузях тощо;
- *основного*, який реалізовується відповідно до вимог щодо організації наукового дослідження і передбачає на основі вивчення досвіду роботи проведення експерименту чи анкетування, збирання фактичного матеріалу, (статистичну) обробку фактичного матеріалу, викладення тексту роботи згідно з її структурою, формулювання висновків та рекомендацій, підготовку публікацій з тематики дослідження;
- *підсумково-оформлювального*, на якому робота повинна бути повністю виконана та перевірена керівником;
- *заключного*, який включає проведення попереднього захисту на кафедрі, одержання візи завідувача випускової кафедри про допуск до захисту, подання роботи до державної екзаменаційної комісії. Оформлення щоденника практики: формування звіту з практики; захист практики (попередній захист

кваліфікаційної роботи).

V. ВИДИ (форми) індивідуальних завдань

На кожному з етапів переддипломної практики, описаних у попередньому пункті, здобувач освітнього ступеня «магістр» вирішує відповідні завдання, що є індивідуальними та унікальними, зважаючи на специфіку обраної та узгодженої із керівником тематики. Здобувач може проявити власну креативність та фахові навички, визначаючи слабкі сторони наявних шляхів розв'язання наукової проблеми та пропонуючи механізми їх посилення.

Очевидно, що на підготовчому етапі здійснюються настанови керівника практики від закладу вищої освіти, формується індивідуальна мета та завдання кожного здобувача. На підготовчому етапі реалізуються організаційна та мотиваційна функції практики; на основному – інформаційне, оцінювальне, контрольне та корекційне спрямування практики. Підсумковий етап характеризується аналітичною компонентою. До нього також входить формування супровідної документації та формулювання висновків проходження практики, підготовка до її захисту. Кожне із завдань на усіх етапах проходження практики має фахове спрямування. Одним із результатів проходження цього виду практики є збір матеріалів для підготовки магістерської роботи і практичне її завершення.

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	К-сть балів
Виконання завдань (програми) практики	30
Оформлення супровідної документації проходження практики із додержанням вимог	10
Заохочувальні заходи (дисциплінованість, вмотивованість, вчасне виконання етапів практики)	5

Організаційно-методична робота під час проходження практики (підготовка теоретичної бази для проведення дослідження та написання випускної кваліфікаційної роботи)	30
Захист практики (попередній захист кваліфікаційної роботи (проєкту) магістра)	25
Разом	100

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що його буде розглянуто згідно із заздалегідь визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч. 6 статті 42 Закону України «Про освіту»):

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.](#)

Робота повинна пройти перевірку на наявність плагіату за допомогою програми StrikePlagiarism. Результати перевірки слід представити у вигляді довідки, яка відображає унікальність тексту кваліфікаційної роботи. Для інтерпретації розрахованого значення індексу унікальності тексту слід користуватися визначеними критеріями. (Таблиця 1)

Не допускаються, як правило, до захисту випускні кваліфікаційні роботи з недопустимо низьким індексом унікальності. Винятки можливі лише у випадку самоцититування. Випускні кваліфікаційні роботи студентів з низьким індексом унікальності, як правило, не можуть бути оцінені вище “С”.

Таблиця 1.

Критерії розрахунку значення індексу унікальності тексту

високий рівень унікальності	85–100 % (робота допускається до захисту та/або опублікування)
середній рівень унікальності	65–84% (робота потребує уваги з боку наукового керівника)

низький рівень унікальності недопустимо низький рівень унікальності	(рецензентів); може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку) 50–64 % (робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці) 49 % і нижче (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов докорінної переробки)
---	--

Політика щодо вчасного складання та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 20 балів). Перескладання захисту практики чи зміни термінів її проходження відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Поданий здобувачем звіт щодо проходження практики (чорновий варіант кваліфікаційної роботи (проєкту) магістра) перевіряється керівником від закладу вищої освіти та допускається до захисту. Керівник має право спрямувати подані матеріали на доопрацювання у разі невідповідності вимогам. У даному випадку здобувач виправляє знайдені невідповідності та знову подає матеріали на перевірку.

Оцінювання результатів захисту випускних кваліфікаційних робіт здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівиди навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Здобувачі освітнього ступеня «магістр», що не виконали програму практики з поважних причин, повторно скеровуються на практику.

Студент, який отримав незадовільну оцінку за випускню кваліфікаційну роботу, відраховується з вищого навчального закладу.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Етичний кодекс ученого України [проект]. К. : Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. 16 с.
2. Основи наукового мовлення : навч.-метод. посіб. / уклад. : О. А. Бобер, С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. К. : НАДУ, 2012. 48 с.
3. Загальні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту й оцінювання випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого бакалаврського і другого магістерського рівнів / за ред. доц. М.І. Шинкарика. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 60 с.
4. Положення про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі

Українки. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/28Polozhennya_pro_org_anizatsiyu_navch._pr_otse_u_u_VNU_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

5. Линник Ю. М., Хом'як А. П. Методичні рекомендації щодо написання і оформлення курсових і випускних кваліфікаційних робіт. Луцьк : Вежа-Друк, 2010. 64 с.